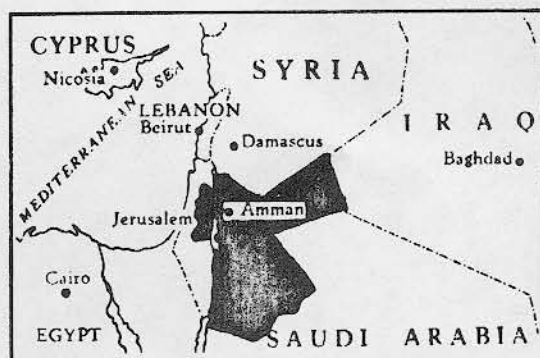
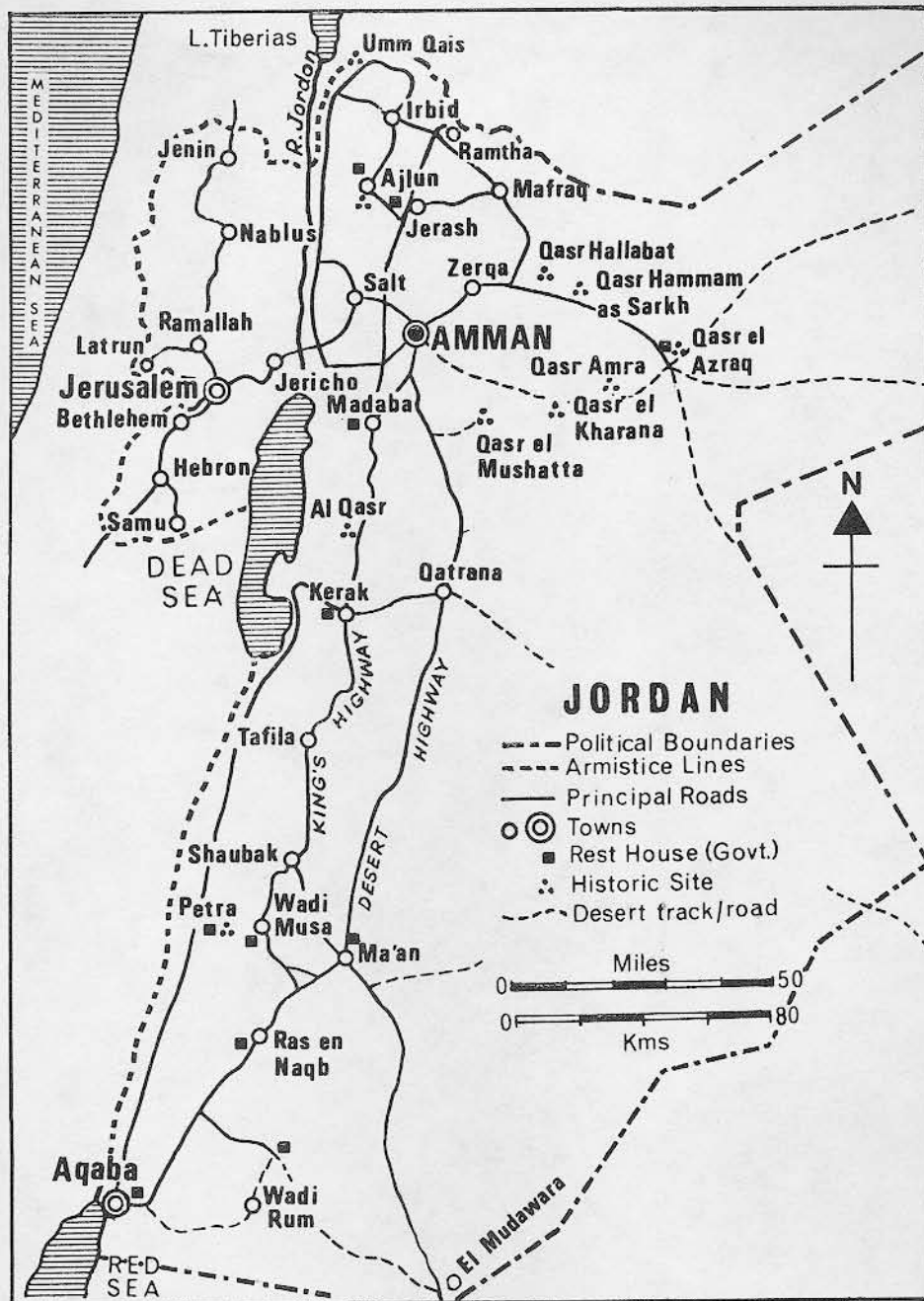

Følgende er baseret paa oplysninger indsamlet under Soeren Padkjaer's besøg 14. - 18. maj 1975. Vi henviser iøvrigt til den generelle rapport om Jordan udsendt november 1971.

Den danske eksport af landbrugsvarer til Jordan har de seneste aar udvist en kraftig tilbagegang, hvilket næsten udelukkende skyldes mindre eksport af den vigtigste vare, mælkekonserver:

1000 kr.

	1971	1972	1973	1974
Koed og koedvarer	1.855	1.071	226	847
Mejeriprod. og aeg	9.061	7.665	6.304	2.954
Andre landbrugsvarer	100	119	66	709
Ialt	11.016	8.855	6.596	4.510

Opstilling over Jordans import af fødevarer fra en række lande vedlægges. Tallene i første kolonne er import i 1973 og anden kolonne omfatter første og tredje kvartal af 1974, medens det desværre ikke har været muligt at fremskaffe tallene for andet kvartal af 1974.

BEFOLKNINGEN skønnes at være paa ca. 1,9 mill. (excl. den af Israel besatte vestbred), hvoraf halvdelen bor i hovedstaden Amman.

MARKEDET er gennemgaaende fattigt, med et nationalprodukt per indbygger paa ca. JD 130 (kr. 2.300). Administrationen i Amman beskæftiger ca. 50.000 (ud af ialt godt 70.000 beskæftigede i virksomheder med over 5 ansatte fordelt over hele landet), som dermed er det eneste marked af betydning for danske fødevarer. Desuden indkøber haeren gennem tenders betydelige mængder, især mælke-, koed- og ostekonserver samt frosset fjerkræ.

PRODUKTIONEN domineres af handel og offentlig administration (incl. forsvar), hver med ca. 19% af nationalproduktet. Herefter følger landbrug med 14%, industri og minedrift 12% og serviceerhverv med 10%. Der findes betydelige fosfat-forekomster i landet, hvilket indtil videre er det eneste naturraastof af betydning. Der er desuden produktion af cement, saebe, drikkevarer og lignende. Landbrugsproduktionen foregaar især omkring Amman (med ca. 27% af det opdyrkede areal) samt den nordvestlige del omkring byen Irbid ($\frac{1}{2}$ mill. indbyggere) med ca. 33% af landbrugsarealet. Udbyttet var

i 1974 ca. 244.000 tons hvede, 40.000 tons byg, 133.000 tons tomater samt en del andre groentsager og frugt, som delvis eksporteres. Efter det naermest katastrofalt toerre aar, 1973, hvor f.eks. den samlede hvede - og bygproduktion var paa 56.000 tons, er udbyttet nu for de fleste produkters vedkommende igen paa hoejde med eller over tidligere aars produktion. Bestanden af husdyr var (1973) 850.000 faar, 500.000 geder, 46.000 stk. kvaeg samt 18.000 kameler. Der er desuden lokal produktion af fjerkræ, hvilket dog langt fra kan daække markedet.

IMPORTEN har tidligere vaeret forsoegt dirigeret via landets eneste havneby, Aqaba, ved Det roede Hav, idet varer, der ikke ankom direkte fra salgslandet til Jordan (enten med lastbil eller via Aqaba) blev paalagt betydelige afgifter. Paa grund af denne fordyrelse af enten fragt eller afgift, er bestemmelsen nu ophaeuet for alle "noedvendighedsvarer", hvilket omfatter naesten alle foedeverer. Men dels paa grund af den store ophobning af skibe i Beirut, og dels med aabningen af Suez-kanalen vil denne bestemmelse fremover vaere af mindre betydning, idet Aqaba da vil vaere en naturlig importhavn for varer fra Europa.

AQABA HAVN menes ifoelge importoererne nok at kunne klare den foroegede import. De seneste aar har der vaeret 25-30 maanedlige anloeb, men med sine kun 2 dybtvandskajer vil et opsving i landets aktiviteter dog snart kunne foraarsage pres paa havnen. Der er en jernbaneforbindelse til Amman under bygning, og havnens kapacitet vil med en hurtig videreekspedition af gods kunne foroeges vaesentligt.

MAERKNINGSBESTEMMELSERNE, som for et par aar siden forsoegtes indfoert, er nu lempet saa meget, at der kun forlanges produktions- og udloebdato paa maelkepulver. Der boer desuden vaere enten produktions - eller udloebdato paa daaseost, men det er ikke klart, om det er et ufravigeligt krav. Under vort besog saas ihvertfald daaseost uden dato.

AGENTKONTRAKTER vil efter 1. august 1975 blive forlangt, foer udstedelse af importlicens kan finde sted. For varer uden lokale agenter vil det forud for hver licensudstedelse vaere noedvendigt med ansogning og registrering, men der er aftalt moeder mellem de handlende og regeringen om aendring af disse bureaukratiske bestemmelser, som i nogen grad er kendetegnende for den jordanske administrations ineffektivitet.

IMPORTTOLD er statens stoerste indtaegtskilde. Udover told betales der en raekke andre afgifter: 4% for importlicens, 7-8 forskellige smaaafgifter paa ialt 11%, veterinaerafgifter paa 5-20 fils per kg samt et mindre beloeb (for visse varer) som "marketing fee". De vigtigste importafgifter er

<u>Tarif</u>	<u>Told</u>	<u>Div. Afgifter</u>	<u>Veterinaer afg.</u>
2/1 A Svinekoed	14%	15%	15 fils/kg
2/1 B Andet koed	0	4%	15 fils/kg
2/2 Fjerkrae, slagtet	10%	15%	20 fils/kg
3/1 Fisk, frisk, frosset	1%	15%	5 fils/kg
4/1 Maelk, floede, ikke koncent.	14%	15%	5 fils/kg
4/2 B Maelkepulver, max.28%, max. 5 lb daaser, efter godkendelse	0	4%	5 fils/kg
4/2 D Anden maelk, koncentreret eller preserveret	14%	15%	5 fils/kg
4/3 Smoer, max.500 gr.	0	4%	5 fils/kg
Smoer, andet	50 fils/kg	15%	5 fils/kg
4/4 Ost	0	4%	5 fils/kg
4/5 A Aeg i skal	50 fils/100 stk	15%	5 fils/100 stk
16/1 Poelser	8%	15%	15 fils/kg
16/2 Anden koedkonserveres	3%	15%	15 fils/kg
16/4B Fiskekonserveres	3%	15%	15 fils/kg

Gennemgang af de vigtigste varegrupper:

MAELKEPULVER skal for at kunne importeres toldfrit godkendes som "infant milk powder", og en forudsætning herfor er, at der paa daasen er angivet instruktioner for boerneernaering. Daasen maa desuden ikke veje mere end 5 lb., men der findes dog paa markedet 5.5 lb daaser, som maa vaere kommet ind uden den ekstra afgift, der paalaegges stoerre pakninger. Man ser derfor de lokale fabrikker for bl.a. yougurt anvende 5 lbs. daaser, og ikke saekkevarer, i produktionen. Paa detailmarkedet er instant-pulver nu naesten eneraadende, og NIDO er det dominerende maerke. Der ses desuden en del NONO (oestrigsk). Til haerens indkoeb tilbydes normalt ikke-instant pulver.

FJERKRAE. De lokaltproducerede "kyllinger" ville i henhold til vore erfaringer egne sig bedre til at koge suppe paa, idet de aabenbart foerst slagtes, naar de ikke laengere er givtige aeglaeggere. Der er paa markedet en naesten total mangel paa opbevaringsmuligheder

for frosne varer, og importerede kyllinger sælges overvejende til haeren og i mindre omfang gennem de faa supermarkeder. Der saas ingen danske kyllinger paa markedet, og da prisen oftest er eneafgoerende, dominerer kyllinger fra Oesteuropa. Bulgarske kyllinger sælger engros til 440 fils per kilo (incl. fortjeneste) medens danske baseret paa US\$ 1325 C & F Beirut ville koste 550 fils per kilo, hvortil skal lægges ca.5% fortjeneste. En importør købte i April 100 tons kinesiske kyllinger gennem den kinesiske handelsrepræsentation i Damascus til US\$ 850 C & F Aqaba, hvilket giver en engrospris paa 400 fils per kilo incl. 30 fils fortjeneste.

SMOER importeres ligeledes fra den billigste leverandør. Der saas paa markedet stadigvaek noget LURPAK leveret fra Beirut, men østrigsk smør, til ca. US\$ 1400 per longton C & F Beirut, er nu meget udbredt. Hollandsk smør, som tidligere har domineret, er nu ikke konkurrencedygtigt, men der er via en hollandsk leverandør importeret et parti østtysk smør, $\frac{1}{2}$ lb, til US\$ 1265 per longton C & F Beirut. Ogsaa polsk smør importeres, men saas under vort besøg ikke i detailforretninger. Der findes efterhaanden paa markedet en del mindre forretninger med kølediske, hvorfra bl.a. smør sælges. Ofte findes kun et mærke i hver forretning, og LURPAK var stadig det mest udbredte efterfulgt af østrigsk (fra Oemelk). Med de høje Fællesmarkedspriser vil tredielande dog snart overtage markedet, der paa dette saavel som andre områder er meget lidt mærke-trofast. Det hollandske NCZ og Oemelk har begge agent (den samme) til at dække markedet, og det samme firma er en af de største importører af LURPAK.

OST sælges i betydelige mængder til haeren. En tender paa 40 tons smelteost til den i Jordan stationerede saudi arabiske hær er netop under afgørelse. Paa markedet er de billige 2 kg blokke smelteost udbredte - Holland er hovedleverandøren, og det kan nævnes at Finland, som tidligere har haft en del af dette marked, siges ikke at kunne levere i aar. Der er desuden et marked for fetaost.

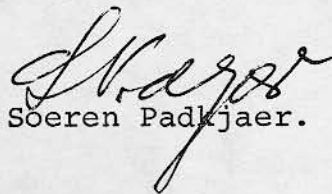
KOEDKONSERVES kommer ligeledes overvejende fra Holland. Det er luncheon meat i 4 lb daaser, og, da 90% af befolkningen er muhamedanere, især beef luncheon meat, der sælges. UNIUM BLM er det mest solgte, 4 lb til fils 850-900, og MLM fra ZWAN, som ogsaa producerer UNIUM, til samme pris. Det tyske BULL LM, som er et meget prisbilligt produkt, ses nu ogsaa. Priser: 200 gr. Fils 120, 340 gr. Fils 140, 410 gr. Fils 160 og en smule billigere paa markedet.

ANDRE VARER. Danmark leverede sidste aar 600 tons laeggekartofler til det centrale indkoebskontor, men det lader til, at udbyttet har vaeret lavere end ventet. Fremover vil alle laeggekartofler importeres centralt af Jordanian Agricultural Marketing Organization, som har kontrakt med de producerende landmaend. Der importeres betydelige kvanta aeg, isaer fra Libanon og Oesteuropa. Frosset fisk, isaer de billige typer, er ligeledes en meget saelgende vare. Der fiskes kun ubetydelige maengder i Det roede Hav, f.eks. i 1973 ca. 90 tons. Kiks produceres lokalt, og er derfor belagt med hoej told. Imidlertid er andre former for biscuits, igen de billigste typer, godt saelgende.

KOMMENTARER. Som det fremgaar, er Jordan endnu for fattigt til at befolkningen kan saette pris paa danske kvalitetsvarer. Der sker dog en langsom bedring, men indtil der er fundet en loesning paa det mellemoestlige problem, vil der nok ikke ske afgoerende aendringer af betydning for dansk eksport.

Med venlig hilsen

Beirut kontoret

Soeren Padkjaer.

Beirut, maj 1975

1 Jordan Dinar equals 1000 Fils equals ca.d.kr. 17,80

SP/ka